

Usnesení

Zvláštní senát zřízený podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, rozhodl ve složení: předseda JUDr. Karel Podolka a soudci JUDr. Marie Žiškova, JUDr. Roman Fiala, JUDr. Michal Mazanec, JUDr. Pavel Pavlík a JUDr. Petr Příhoda, o návrhu Obvodního soudu pro Prahu 1 na rozhodnutí sporu o pravomoc mezi ním a Městským soudem v Praze, za účasti žalobce C., spol. s r. o., zastoupeného Mgr. Vladimírem Uhdem, advokátem se sídlem v Praze 1, Klimentská 10, a žalovaného M. I. H. L., zastoupeného JUDr. Petrem Kalenským, advokátem se sídlem v Praze 2, Hálkova 2, ve věci žaloby o výmaz ochranné známky, vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 30 C 82/2004,

t a k t o :

I. Příslušný vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 26. 3. 2003, sp. zn. O-137857, ve věci výmazu kombinované ochranné známky ve znění „N. O. T. N.“ z rejstříku ochranných známek, je soud ve správním soudnictví.

II. Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 25. února 2004, čj. 7 Ca 133/2003-52, se zrušuje.

O d ů v o d n ě n í :

Podáním doručeným Nejvyššímu správnímu soudu dne 18. 2. 2005 navrhl Obvodní soud pro Prahu 1, aby zvláštní senát rozhodl ve sporu o pravomoc podle § 1 odst. 1 písm. b) zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, který vznikl mezi ním a Městským soudem v Praze, ve věci vedené u Obvodního soudu pro Prahu 1 pod sp. zn. 30 C 82/2004.

Ze spisu vyplynuly tyto pro rozhodnutí podstatné skutečnosti:

Úřad průmyslového vlastnictví (dále Úřad) rozhodnutím ze dne 15. března 2002, zn. O-137857, čj. 18296/2001, zamítl návrh na výmaz ve výroku označené ochranné známky s odkazem na ustanovení § 25 odst. 1 písm. a), § 25 odst. 2 a § 25 odst. 3 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, a rozhodl, že složená kauce ve výši 2500 Kč se navrhovateli nevrací.

Žalobce jako navrhovatel výmazu podal proti tomuto rozhodnutí rozklad, o němž rozhodl předseda Úřadu rozhodnutím ve výroku označeným tak, že podle § 59 odst. 2 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení, ve znění pozdějších předpisů, se rozklad zamítá a napadené rozhodnutí o zamítnutí návrhu na výmaz uvedené ochranné známky se potvrzuje, a že složená kauce ve výši 2500 Kč se nevrací.

Žalobce podal s odkazem na ustanovení § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, proti označenému rozhodnutí předsedy Úřadu, jehož označil jako žalovaného, žalobu, kterou se domáhal zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze usnesením ve výroku uvedeným žalobu odmítl a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Usoudil, že jde o věc, kdy správní orgán rozhodl v soukromoprávní věci [§ 68 písm. b) s. ř. s.], neboť těžiště právní ochrany zde spočívá tradičně v právu soukromém a ochrana soukromých práv, byť jsou předmětem řízení před správním orgánem, není zajištěna soudním přezkumem ve správním soudnictví, ale postupem podle novelizované části páté občanského soudního řádu, tedy projednáním před obecnými soudy v plné jurisdikci. Současně poučil žalobce o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat v této věci žalobu podle části páté o. s. ř. k příslušnému okresnímu (obvodnímu) soudu s tím, že v takovém případě účinky procesních úkonů v původním řízení zůstávají zachovány.

Žalobce - řídě se tímto poučením - podal u Obvodního soudu pro Prahu 1 žalobu, jíž se domáhá nahrazení rozhodnutí Úřadu výrokem, že předmětná ochranná známka, zapsaná v rejstříku ochranných známek vedeném Úřadem, je neplatná; v žalobě mj. výslovně uvádí, že setrvává na svém návrhu na výmaz uvedené ochranné známky, a že návrh uplatněný touto žalobou je totožný s návrhem v předcházejícím řízení před Úřadem.

Obvodní soud pro Prahu 1 poté podal zvláštnímu senátu v úvodu označený návrh. Popřel v něm svoji příslušnost a dovodil, že jde o věc veřejnoprávní, neboť právo na výmaz registrované ochranné známky je oprávněním veřejného práva, jehož ochrana je svěřena správním soudům; původní žaloba o přezkoumání zákonnosti rozhodnutí předsedy Úřadu proto byla namístě a řízení o ní je v kompetenci správního soudu.

Při řešení vzniklého sporu o pravomoc mezi obecným soudem a soudem ve správním soudnictví se zvláštní senát řídil následující úvahou:

Právní institut ochranné známky se vyvinul z hospodářské potřeby výrobce nebo obchodníka dosáhnout toho, aby právě jeho zboží (služby) zájemci kupovali nebo si opatřovali a aby toto zboží nebylo zaměňováno s produkcí konkurence. Opatření zboží značkou výrobce nebo obchodníka nemá ovšem smysl bez toho, že tu bude dána záruka, že někdo jiný nemůže takovou značku použít. Záruku, která by měla praktický smysl, však může poskytnout jen vrchnostenská autorita (veřejná moc). Dnešní podoba průmyslových práv se ostatně vyvinula ze středověkých panovnických nebo vrchnostenských privilegií.

Je třeba dodat, že vznik ochranné známky zajisté reflektuje (také) soukromý zájem jejího budoucího majitele, například proto, že po svém vzniku se známka může stát předmětem právního obchodu a její existence má pro jejího vlastníka hospodářský smysl, nicméně samotné udělení práva průmyslového vlastnictví nijak neztratilo svůj původní charakter veřejnoprávního privilegia, které je udělováno výlučně veřejnou mocí a v zájmu veřejném. Tím je zájem zákazníků či konzumentů zboží a služeb a jejich ochrany před napodobováním, falšováním známek nebo jejich zneužíváním.

V dnešních podmínkách stát může stanovit podmínky, za kterých se smí uchazeč domoci kladného rozhodnutí správního úřadu. Úřad musí sice ochrannou

známku zapsat do (veřejného) rejstříku (registrovat), ale musí také přihlášku zamítnout, nejsou-li splněny zákonné podmínky registrace, případně při splnění zákonných podmínek musí známku z rejstříku vymazat.

Právní vztah, který se takovým řízením a rozhodnutím řeší, vzniká mezi přihlašovatelem (při výmazu mezi majitelem známky) a správním úřadem. Takový vztah je vztahem mocenským (v jiné terminologii vertikálním, vrchnostenským); nejde o vztah občanskoprávní (§ 7 odst. 1 o. s. ř.), protože takové vztahy při vrchnostenském autoritativním rozhodování mezi úřadem a stranou nevznikají.

Registrací ochranné známky (nebo jejím výmazem) se naprosto neupravují vztahy mezi podnikateli, nic takového předmětem řízení o registraci (výmazu) není a nemůže být. Jediný vztah, který se tu registrací upravuje, je vztah mezi tím, kdo o registraci žádá (resp. tím, kdo má známku zapsanu), a Úřadem, který o registraci (výmazu) rozhoduje. Předmětem řízení je vyřešení otázky, zda jsou splněny zákonem stanovené podmínky a zda tedy má nebo nemá vzniknout nehmotný statek (ochranná známka), resp. zda má tento status zaniknout (výmaz). Výsledkem řízení je pak vznik (registrace) známky nebo její výmaz; zda vůbec vzniknou majetkové vztahy mezi podnikateli při podnikání (a kdy a jaké), je naprosto nejisté (u některých typů známek, např. obranných nebo zásobních, lze dokonce předpokládat, že takové vztahy záměrně ani vzniknout nemají) a registrační akt se o tom nijak nevyjadřuje (a při výmazu registrované známky nijak do té doby vzniklé soukromoprávní vztahy neupravuje).

Sama registrace (výmaz) známky není soukromoprávní věc a je nerozhodné, že registrací (výmazem) vznikají nebo zanikají soukromoprávní nároky. Žádná soukromá osoba, se kterou je přihlašovatel (majitel) v rovném postavení, mu nemůže registraci udělit ani mu nemůže známku vymazat. To může učinit jenom správní úřad, který k tomu má zákonnou kompetenci, a může to udělat jen tak, že o tom vydá vrchnostenský správní akt.

Proto tedy i v přezkumném řízení soudním se žalobce nedomáhá žádného svého soukromoprávního nároku, ale jen toho, aby správní úřad o věci rozhodoval podle zákona.

Na tom, co bylo právě uvedeno, nic nemění ani to, že v posuzované věci řízení (a později i řízení před soudem) iniciovala osoba třetí (majitel známky s dřívější prioritou, navrhovatel výmazu). Podstatou věci je námitka, že nemělo být uděleno veřejné subjektivní právo (registrace) majiteli známky, protože tomu brání jiné veřejné subjektivní právo dříve vzniklé (registrace dřívější známky navrhovatele výmazu). To, že se celá věc navenek představuje při zběžném nahlédnutí jako soukromý spor mezi dvěma majiteli známek, ještě z takového sporu nečiní věc soukromoprávní. Stále jde o řízení vyvolané k tomu legitimovaným subjektem, který tvrdí, že Úřad neměl pozdější známku registrovat, neboť tomu brání lepší veřejné subjektivní právo navrhovatele výmazu. Situace je tu obdobná jako u námítky souseda proti stavbě rodinného domu, tvrdící, že pozemek, na kterém se staví nebo stavět má, není k tomu územním plánem určen. I zde zpravidla bude v pozadí nebo jevově spor mezi dvěma osobami soukromého práva, ale žaloba

souseda proti vydanému stavebnímu povolení nebude žalobou ve věci soukromoprávní.

Odůvodnění lze pak pro úplnost uzavřít poznámkou, že rozhodnutí, předpokládaná jednotlivými zákony na ochranu průmyslového vlastnictví, přesně rozlišují, která rozhodnutí ve věci přísluší činit Úřadu a která soudu (v občanském soudním řízení). Ve věci patentů jsou v pravomoci soudů např. rozhodnutí o tom, komu svědčí právo na patent, stanovení výše odměny za právo na patent, výše licenčních poplatků v případě poskytnutí nucené licence, porušení práv z patentů; ostatní rozhodnutí jsou v kompetenci Úřadu. I takovéto rozdělení – navíc za situace, kdy zákonodárce ani neupravil mechanismus, jímž by se vůbec mohlo dosáhnout zápisu ve veřejných knihách bez toho, že by taková povinnost byla soudem uložena Úřadu, který v řízení podle § 244 o. s. ř. není účastníkem řízení – představovalo pro zvláštní senát jen další podpůrný argument pro toto usnesení.

Z vyložených důvodů proto zvláštní senát vyslovil podle § 5 odst. 1 zákona č. 131/2002 Sb., že rozhodovat o žalobě proti rozhodnutí Úřadu o výmazu známky náleží soudu ve správním soudnictví.

V důsledku tohoto rozhodnutí pak zvláštní senát dále zrušil podle § 5 odst. 3 téhož zákona usnesení Městského soudu v Praze, jímž byla pravomoc tohoto soudu popřena, a odstranil tak překážku věci rozhodnuté.

Pravomocné rozhodnutí zvláštního senátu je podle § 5 odst. 5 zákona č. 131/2002 Sb. závazné pro strany kompetenčního sporu, účastníky řízení, v němž spor vznikl, pro správní orgány [§ 4 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] i soudy. Dále bude tedy Městský soud v Praze pokračovat v původním řízení o podané správní žalobě.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. dubna 2005

JUDr. Karel Podolka
předseda zvláštního senátu